

Napodpisani se dopisi ne tiskaju. Priporani se pisma tiskaju po 5 vrb, svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 n. e., za svaki redak vrb 5 n. e. ili u slučaju oporovnja za pogodbu sa upravom. Nema se štita poštarskom naputnicom (naspogno putalo) na administraciju "Naše Sloga". Ime, pretno i naziv štita pošta valja točno označiti.

Komu list nadođe na vrijeme, neka to javi odpravljentu u otvorena pismu, za koje se ne plaća poštarije, ako se istina napiše i "Noklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Izlist svakog četvrtka na otvorenu arku.

Dopisi se novčano ako se i ne tiskaju.

Nobiljogovani listovi ne noprimalju. Predplata s poštarnom stoji 6 for., za soljako 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2, i 1 za pol godinu. Izvan carovino više poštarije.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Toronto br. 19.

Poziv na predplatu.

Današnjim brojem izišlo predplata na "Našu Slogu" za godinu 1887. Tom prilikom pozivljemo sve naše čitatelje, da se iznova i na vrijeme na naš list predplata, da tako uzmo-gnome već na početku godine znati na čemu smo.

Sve one, koji nisu još do sada s nami poravnali svoga računa, molimo najozbiljnije, da to čim prije učiniti izvolu.

Uklamo se, da do nam ostiti vjor-ni svi dosadašnji predplatnici, koji su nas u našem težakom poduzeću svojski podupirali. Oni, koji nisu voljni točno lista plaćati, noka nam to od-mah javo, da njim list obustavimo, da tako ne bude kasnije nepopravljik nam ni njim.

"Naša Sloga" stoji na godinu za imućnije for. 5, a za soljako for. 2. Na pol godine polovicu gornjih otonah.

Uprava "Naše Sloga".

U oči mladoga ljeta.

Evo nas na koncu godine 1887. Sunce do jošto izadi i zapasti par puta pak do godina 1887. pripadati povijesti, koja do o njoj izradi svi nopristriani sud. Mi joj nekakimo već danis svititi, jedno što nismo pozvani na to sudijo, a drugo, što nam ovaj skromni prostor nedopušta, da ovdje govorimo o dobrih i zlih dogodiljih godina 1887. Prolietati čemo letimico biele i crno stranice izišuće godine, u koliko se isto tiča naša užo domo-vino, naša mila Istro.

U materijalnom pogledu nemožemo godinu 1887. brejiti mediu dobro jer je istarski soljak, taj glavni faktor naše pokrajina, jedna tolika pridjelao, da do tež-koć mukom prokuburiti dugu zimu i bu-duće proljeće. Ljetosnji prirodni proiz-vodi Istre jesu vrlo skromni, a da nijo dobi Bog dan kaplju vina i nešto žita, bilo bi kod nas na proljeće biedo i nesvolje. Oni krajevi pako, koji norodo viaom i žitom, ili gdje nije jedno ili drugo uspjelo, prodi se lebo. Carsko oblasti, osobito porozni uradi, imali bi u mnogih krajevih Istre uzeti u obzir ljetosnju nerodicu.

U moralnom i u političkom po-gledu ubrajati čemo godinu 1887. medju bolje godine. Odkad se je raz-mahao narodni polkret u Istri, naima godine, koja bi bila od istarskih Sla-venah trožila većih i češćih borbah i koja bi nam bila doniola sjajnijih pobjedah nego li bijaše ova. Ste-žišće i središće svemu politič-koć i društvenomu životu jesu bez dvojbe obćinska zastupstva, obćinska uprava. Onaj, koji vlada obći-nami, vlada i sa kotari, šalje svojo zastupnike u Poreč i Beč. Neima tomu davno, što su Hrvati i Slovenci Istro mogli na prete jedne ruke po-brojiti sve narodne obćine, kojimi su sami vladali. U tom obziru promje-nilo se poslednjih godinah stanje nama u prilog. Poput zriolog veću pada

jedna obćina za drugom u narodno krilo, gdje do se ogrijeti, bujno uzrasti i bogat plod donioci.

U izišućej godini presteo je naš narod svojim narodnim dušma-nom vrlo važnih obćinskih tvor-djavicah, na kojih se je jošto minulo godine vijao protivnički barjak. Sjajno izborne pobjedo u Buzotu, Pazinu, Višnjaju, Podgradu, Motovunu, Ti-njajuu, Pidu to u nekojih obćinah drjavnih naših otocah, jainim su nam dokazom, da se je u Istri tekom go-dino 1887. u političkom životu ozbiljno radilo i krasno napredovalo.

Kao nikad do sada orisa se u notam minulom saborskom zasjedanju u Poreču hrvatska rišć. Petorica naših zastupnikah pokazala je odlučno, da znado i da hoće braniti dušovno i tjelesno interesu ogromno većino pu-šanstva Istre. Ona se neplaki na kakvo borbe, ora nepreza ni pred najnevoljnijim protivnikom.

Majjutim borba ova i naša naj-novije pobjedo jesu tokar početak bor-bi i pobjedam, koje nus inadu do-vesti do konačno pobjedo. Dak neza-dobijšć, mili rodo, sva ona prava, koja Ti je dobi Bog dan a carzakoni priznao, dole valja, da si pripravan na točku borbu i na veliko žrtvo. U tomu pred-njediti do Ti hrabra šotica Tvojih si-novah, koja no razvi slavni i dišni hrvatski barjak u Istri i koja je vazda pripravna svo svojo i sama sobo za Toho žrtvovati. Odlučanost to malo što solakiti do jamačno i Toho, mukotrpni rodo, Ona notraži drugo od Toho, već da ju slušado, da ju sliodit i da se u nju pouzadado.

U težkih kušnjah, koja To jošto žokaju, pratiti do Toho vruće molbo to iskreno simpatijo Tvojih suplemenikah, a Ti, uzadaj do u pravdu hožju, u pomoć jednokrevno hrado, najpako u onu šoticu Tvojih prvakah i pobornikah, pohjediti doš svo protivniako i nadvladati i najvoće protivštino.

Napriad dakle, stoljatni mučeniče, do konačno pobjedo. Napriad, rodo, oprazno ali odlučno i skroz nastajuću godinu, da pragleda tko još navioi, da žuje tko još nije došuo, da se sakupi, što je još razšćtkano, pak da nam se povrati, što nam je zloha i nepraveda odavna otela.

U to ime svim našim čitateljem, napose Tebi istarski Hrvata: častito Vam došlo mlado ljeto!

Istarski sabor.

VIII. sjednica dne 13. decembra 1887.

Predsjednik dr. Vidulich, 25 zastup-nikah, vladin zastupnik Elluscheg. Zapisnik predjšnje sjednice se prošita i bez primjetbe ojevori.

Prošćednik pozovo dra. Volarića, da pročita sam interpelaciju, koju mu je prije najvio, pošto je pisanu u jeziku, kojega on nerazumije.

Pošt. dr. Volarić čita u ime svoje i četvorce drugovah sliedeću

Interpelaciju

na zastupnika o. kr. vlado.

Zemaljski odbor za Istru počeo je tečajem ove godine vraćati hrvatsko i

slovensko doplso i izvješća raznih obćinah i drugih strankah u Istri, zahtjevajuć od njih talijansko provodo, i to profi dosa-danjomu obćaju, po kojem je isti zemaljski odbor bez prigovora rješavo meritorno hrvatsko i slovensko spleo ako i u talijanskom jeziku.

Čuvši zato jedan zastupnik na ovom zemaljskom saboru, obratio se je hrvatski pisanim padoskom 1. oktobra 1887. na zemaljski odbor vjudnim upitom, da mu ovaj potvrdi, je li latina, što je goro re-čeno i da mu istako, ako nadoje sa shodno, razlogo, koji sa zemaljski odbor na taj postupak dovoli, to napokon da izjavi, je li se provodi zahtjevaju samo od spisah pisanih hrvatski, ili takodjer od onih pi-sanih slovenski.

Zemaljski odbor odgovorio je svojim odpisom 8. okt. 1887. kako sliodi: "Nro. 5401. — La Giunta provinciale è dispiacento di non poter riscontarare il di Lei foglio 1. ottobre n. o. perohd ostoso in lingua da essa non conosciuta. — Colla massima stima o considerazione

Il Capitano provinciale F. dr. Vidulich no. pr."

Obzirom na to, da hrvatsko i slo-vensko pušanstvo sadnjava većinu stanovni-kah Istro;

obzirom na to, da je zemaljski odbor u listnu do ovo godine rješavo hrvatsko i slovensko spise bez zahtjova, da mu budu dati talijanski provodi;

obzirom na to, da je zemaljski odbor kao autonomna oblast dužan znati jezik pušanstva za koje postoji;

obzirom na to, da po članku XIX. temeljnog državnog zakona od 21. decem-bra 1867. D. Z. L. br. 142 svakoj na-rodnosti pripada pravo služiti se svojim jezikom u uradu, školi i javnom životu;

obzirom na to, da je zemaljski odbor za Istru prije spisanim postupkom povredilo no samo duštvo većino pušanstva ove pokrajine, nego i pozitivni više spomenuti temeljni zakon državn;

obzirom na to, da po §. 42. po-krajinskoga reda za Primorje, zemaljski kapetan ne samo ovlašten, nego i dužan obustaviti zaključak zemaljskog odbora, protiv javnomu redu i obćojem zakono-nu, to stvar bezodvrađnu podastrieti po o. kr. namjostniku Njegovomu Voličan-stvu na odluku;

obzirom na sve to, podpisani pitaju:

1. Je li je zemaljski kapotan za Istru podastro putom Nj. preuzvišenosti gospo-dina namjostnika Njegovomu Voličanstvu na previjanju odluku odredbe zemaljskog odbora, kojim ovaj traži talijansko pro-vodo hrvatskih i slovenskih dopisah i izvješ-ćah od obćinah i drugih strankah u Istri?

2. Ako nijo, kani li Njegova preuzvi-šenost gosp. namjostnik dati se potanko obavjestiti o stvarih ovdje izkazanih, i učiniti, što je potrebno, da se vršo zakono-nam zajamčena prava hrvatskoga i slo-venskoga pušanstva Istre?

Dr. F. Volarić

i ostali podpisani manjine.

Predsjednik dr. Vidulich izjavija nešto veću, da je interpelaciju naperez proti njemu i zemaljskom odboru, pak da nije lepo, što nije uprvljen na njega ili zemaljski odbor, isto je pisanu jezikom, kojega nerazumije. U ostalom, da će ju on izručiti vladinomu zastupniku. (U

vrieme šitanja interpelacije i kasnijega hrvat-skoga govora, bilo je mirno na klupah većine i guleriji.)

Nakon toga prešlo se je na dnovni red, ustanovljen za VII. sjednicu, ali neizcrpljen u listoj.

Pošt. dr. Campitelli izvješćujo o iz-vješćaju to o obradnu i proračunu zem. gospodarskoga vića. Govori medju ostalim o izlazu poljodjelacah u Poreč, da razgladaju nupredak u vinarstvu, kod kojega je bilo 10 poljodjelacah, i to po dva poslana od gospo-darskih združugh u Voličaju, Pazinu i Pul, i po 2 poslana od glavarstva u Blah i Kopru. Govori nadalje o izložbi govodje žitvino u Bu-jali i Voličaju; o razdijeljenju sjemenja za sje-nokošu i o razdijeljenju poljodjeljskih spravah, o izložbi istarskih vlnah u Trstu got. 1888., o izlozovanju pojedinih poljodjeljskih kotarskih združugh, kakovo obstoje u Labinu, Bujali, Kopru, Podgradu, Creni, Voličaju, Motovunu, Poreču, Piranu, Pazinu, Pul, Krku i Kastvu. Navadja zatim, koliko se je pitalo za g. 1888. što od države, što od pokrajine. Državu sa je pitalo 4700 for., pokrajinu 1500 for., ukupno dakle preko 8000 for. Predadje, da se izvjo-štaj uzme na znanje i obradnu odbori.

Pošt. dr. Volarić: Nominat ništa posebnu opaziti na sam račun, već jedno-stavno nokoja moje željo izraziti.

Ako ikoja nurobda to je zakon od 8. septembra 1884. br. 80. nimenjen nižjomo pušanstvu Istro, poljodjelcu i pa-tricu. Zakonodavac naima namjerava upli-vati putom pokrajinskoga gospodarskoga vića i kotarskih združugh na puk, kako da usavrši svoje oruđe i u obće, kako da obćjelava razložitije i koptinije svoje zemlje, to kako da goji i koptinije potre-bitu si živad i tim podigne blagostanje pokrajine.

Statistički razmjor pušanstva istarskog poznamo svi i znamo, da polag združega popisa pušanstva ima tri patine Hrvata prema oći-kupnomu pušanstvu, a ako se obzir uzme ta samo poljodjelcu, taj raz-mjor je još veći i mi amo bezdvojbono u upravnoj većini, pa izak za nas je malo ili ništa u tom pogledu dosad učinjeno. Radnjajući na obćojnja, dnu po g. pred-šćedniku zemaljskoga gospodarskoga vića, g. Cancianiju u obćojnoj sjednici od 28. novembra t. g., nado da ponovim obtuže, već samo imam nešto opaziti pogledom na izvješćaj zemaljskoga gospodarskoga vića, namu podastriega na razvid. U istom pokrajinsko gospodarsko viće tuži se na nrtvilo, koje je zavladalo kod kotarskih gospodarskih združugh i pripisuje nedje-latnosti ovih, što se tako sporo nadrživo.

Gospod! Ako i to valji za druge ko-borske združuge, za krčku združugu nijo na inješta taj prigovor, dapačo isto pokrajinsko gospodarsko viće jo krivo, što ona nije mogla svoju djelatnost omko razviti, kako se je u-mjeravalo. To će dokazati ovo, što ću sada pripovjedati.

Čim se je gospodarska zakona za krčki sudbini kotar konačno ustanovila 16. novembra 1886. najavi to zemal. gospodarskomu viću. Kasnije sa izvješćom 1. marca 1887. broj 5 posla istomu primjerak svojih pravilah, to po-žali, što joj nisu bili uprvljeni nekoi pozivi i okružnice, koji su se uprvili i u nekoje pojedince, te umoli, da joj se dostavi po jedan od jur izdanih pozivah i pošalje razpoloživi sjemenja raznih rastlinah, djelatne i siena. Ali kako da i nebi, njo se je posvema prošulo, kao da je nebi ni bilo. Kada ju zatim upitalo o. kr. kotar. ko glavarstvo u Lošinj u ime o. kr. namjostništva u Trstu, da najvi Voli članovih, pružila joj se prilika, da se svojim odpisom od 25. marca 1887. br. 7. potuži na stranicarvo postupanje zemal. gospodarskoga vića i da najvi, kako isto, mimošav združuge, već nekoliko vremena izela na nekoje obć-ćino poziv, da se izave o uspjebu putujućih zemaljskih gospodarskova.

Tom prilikom iztakno takodjer, da je jedan takav dopis primila obćina na Puntji i da joj je povratilo zemaljsko gospodarsko viće odgovor, jer sastavljen u hrvatskom jeziku

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

Medjutim vršilo je isto zemlji gospodar... ako više 28. aprila 1887. godine, u kojoj... odredi za višo kotarški zivud za nasok i opje...

Usljed toga krčka gospodarska zadruga... prihuzila se na sve to ponovno svojom odpisom... od 10. svibnja 1887. br. 12. ravno na e. kr...

Dakle, kad se od novembra 1886. do kola... voza 1887. nepazi i nedopisuje krčkoj zadrugi... nemože joj se prigovoriti, da je ona krivna, što...

Oni ja svršilo dr. Volarić, dugo se jo... post. dr. H. u b. h. a. i predložio komu razpravu... kajl se jo po većini dinkalo i primilo.

Post. Bahudor veli, da neće diniti... predlogah, niti ista predbacivati, već će učiniti... uko opazke glode koparske okolice. Kotarsko...

Post. Spindić govori u kratko o škol... skih vrhli. U nekakih kotarh ima jih više... Dobivaju podpore od države, ali to su prim...

Post. dr. Canciani, predsjednik vieća... odgovaru Bahudoru, neka se za putove obrati... na koparske občine, a glode vrta za vođarstvo...

Post. Bahudor opetaje, da neima nika... kvit predlogah, već da je učinio samo neke... opazke.

Post. Spindić izjavlja, da će glasovati... za taj zakonski predlog, knošto je i lani gla... sovao za alican; izrazuje pako nudu, da će se...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

Post. dr. Amoroso odgovara: Izazvan... po post. Spindiću, učinio sam ispit o cestah... vođ u lanjskom zasjedanju. Alilam, da mi ni...

Post. dr. Oostantini izvješuje o promjen... § 1. zakona 18. novembra 1882. glode sn... čuvanja divljačine, kojim su ustanovljene...

Post. dr. Oostantini izvješuje o prošnji... obdanih Draguda, Grimalda, Humu i Račice... na ostalo je uostaloje za Krk postaja za nasok...

Post. dr. Oostantini izvješuje o prošnji... obdanih Draguda, Grimalda, Humu i Račice... na ostalo je uostaloje za Krk postaja za nasok...

Post. dr. Oostantini izvješuje o prošnji... obdanih Draguda, Grimalda, Humu i Račice... na ostalo je uostaloje za Krk postaja za nasok...

Post. dr. Oostantini izvješuje o prošnji... obdanih Draguda, Grimalda, Humu i Račice... na ostalo je uostaloje za Krk postaja za nasok...

Post. dr. Oostantini izvješuje o prošnji... obdanih Draguda, Grimalda, Humu i Račice... na ostalo je uostaloje za Krk postaja za nasok...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

...: "Poučilo se agrarno provincijalno... acetata forho" uz podpis "Bansoli". Ito... zao leži i zašto se nije pazilo na krčku...

p. (U) ovdje, da nije odinoh obitaj 00 for. Im. a pak izvija i dva kruna a toga aloga na adah; or, da torka, u, u nazalo malj- klopri jako e od smodi ak an
thr- pri- očaj torri- proli o tlio odo tro- mo- on u dno onod- ndih, pri- nito po- stilo vodo sa so odiv
rska (84.) ruz- dnu je u sillo (84.)
Do- avu u za ubiv nom om avo- rno- ber ko ved (to), u ru- alo
do- mlu nko ato- rru- tje. kili led, de- do- te- io- a- la- pi jo- ro- for. za uje od- do- mo- m- m- ro- se
ini ili hde, ebn, tno

predsjedništva c. kr. zomajškoga školskoga vijeća od 23. novembra t. g. govori i opet školskim nadzornikom dosadanjim i pozivlje vladu, da kod inonovijanja novih uzma u obzir Talijano. Do sada da je samo jedan Talijan, ipak bi oni morali imati prednost pred Slavoni (Na klupah manjino mu se snijaju tuđojom cilogu govorenju).

Vladin zast. vitez Ell u selog smatra se dužnim nekoliko riječi progovoriti. Vlada je uvijek nastojala, da zajedno sa zomajškim odborom unapređuje školstvo. Ima u njem pomanjkanja, kojih uzroko iše neko ovrje netko ondje. Po njegovom mišljenju su obdina, koje bi moglo najviše učiniti. K tomu i samo pučanstvo u mnogih mjestih to protivno školi. Moralo namj uplirati, ne koristi. S toga treba uporabiti prisilna sredstva i za zidanje školskih zgrada i polazak. U njegovu službovanju mu je poznato kakoviti dobat sluhovani, u kojih se znato pučanstvo protivilo graditi školske zgrade, dodim je vladu željela dati mu školu. Vlada u obdini sa svojo stranu što možo i vika kuća noka no misli, da sve od vlade odvli.

Pošt. vit. Babuder: uspio je u školi dno neki osobiti utiak. Glode materin- skoga jezika slaba se sa gospodinom Spin- dićem, u ostalom u tom obzir, da ja stvar uređena po načelu po njemu izataknuto osim možda u pojedinih slučajih, koji njemu nisu poznati, a koje g. Spinčić bolje po- znato. Teko ja stvar uviditi gdje su stano- vnici razno narodnosti; nekoga da se no može siliti i školu sa jezikom da kazoga on namiri.

Pošto tih opasnaka hoće da razdoli svoji govor na ono što se ina uvidioj dat i što se ima od uvidioj imati. Uvi- tojli da imadu dva glavnih zahtjeva: po- vednoje plado i pravilo.

Pošt. Zamlić upadajuć: a profesor? Vitez Babuder: profesor. Plado se je uvidioj objavljeno i u ovom zajedni- čju, ali on je stihao, da do oni i opot po- boljšanju pihati. Pokrajina je za njo mnogo uvidila a tako i obdino, stoga se može od njih hojesta i zahtjeva. I tm govornik protiva na ono, što se ima imati od uvidioj i to diti na dva dijela, na izvanjski i na unutarnji, pak navadja broj poizvodih na papiru i u istini, broj škola, broj uvidioj. Pretvaoe na nutarnji dio kaže, da sudanja škola nezadovoljna. O uspioju školi talijanskim, da se tako sami Talijani govore, da prije bijaše bolje. O školi Slavonih, da bi bio ina govoriti gosp. Spinčić, jer da njemu ina poznato. Pre- tiva zatim na pojedino predanje, to go- ror o vjeronauku, kojega potpuno priporo- nje sa odgoj u obdini, al kojoga da no- mogu poduavati uvidioj kao što bi svo- dionit. Naukovni jezik da je znaoviti, al da se al taj ne podudaje dovoljno. U po- dučavanju računstva voli, da vladu noka- nje bozvladja, kao što se vidi iz mnogoga školskoga izvještaja, iz kojega diti dočetau stavku.

Oita također stavku o realnih pred- motih i izdih pomanjkanje zomajškoga lretra, kojega nek nastoji, da proskubi zomajški odbor. Pomanjkanje naukovnoga jezika da do se odstraniti i stvar u tom obzir uviditi. Hoće da prodje na navad- janju naučih, kako da se školsko poboljšaj, pak navadja i opet koliko pokrajina na školu troši, kako su obdino stromani i kako bi se kod nas imalo zavesti rabotu kao što je to u Tiroli. Gdje je mnogo uvidenikah, tu se može laeno pomodi, da se zahtjeva drugoga uvidioj; uvidja pak i sam šim je to izrekao, da za drugoga uvi- telja treba prostorije, a obdino nisu u stanju, pribaviti prostorije. Hoće uvidioj, da ju g. Spinčić stvar razložio i da se je novim ustrojom korakulo na bolje. Go- vori, da je polazak škole slab radi raznih uzrokih; u Kopru saom, da su Paolani protivni školi. Mnogi da govore: No po- šljem ga u školu, jer bi se pokvario. Go- vori zatim o nekakovih protokcijah, koje da se još gdje i gdje nalaze, pošto se djecu boljih obitajih može u prvo klupo i alično. Hoji da se u velikim sjajem iz- pite obdržavalo i darovo ditielo a sad da toga neima.

Predsjednik, vided da su članovi jako raztreteni, da im je već dosadno slušati, da su izlazili, dolazili jedan k dru- gomu i razgovarali se i da govornik go- vori o stvarih, koje na resoluciju nepada- ju, pozovo ga noka se kratko izrazi i neopušta u stvari, koje na resoluciju ne spadaju.

Pošt. vitez Babuder odvraća, da je on u svojom predmetu, nek so ga pusti govoriti, ipak govori o mjestnih školskih viedih, o kotarskih školskih viedih, o taraskih školskih nadzornicih, koji da su duša ovih posljednjih, o nezadovoljstvu glode naukovnoga jezika i o koje čeml

dugom, to svrhuje na zadovoljstvo svih i svakoga, pošto je govorio, bez pravoga saveza skoro uru i pol.

Pošt. Sbišić voli, da bi bio imno udi- nit noka opazko na predlogu gosp. Spin- dića, al da se to toga odriče, jer se jo provod zahtje, te predlaže konac rasprave, koj so također prima, tako da ovaj po- slednji nije imao prilike, da odgovori štogod raznim govornikom.

Izvjestitelj dr. Costantini imajući zadnju riječ, odgovara vladinomu zastupniku, da bi bilo ipak bolje, kad bi vladu strože u školskih stvarih postupala; nadalje gosp. Spinčić tako njegovu obdionomu oponentu glode prvi takoo resolucije, da su uspjeli ipak malo zadovoljivi, glode drugo točke, da je posebno talijansko uvidioje potro- bito, jer da jo školske godino 1887/88 bilo 9 (devot) talijanskih pitomaca a 82 slavo- nika. Ako jo školski saborni odbor po- birino se za Talijano noka se slavoniki zastupnici pobirino sa Slavono.

Ako Slavoni noimaju školskih zgra- daki, noka si ih zdiju. Pokrajina da troši više na slavonska škola nego na talijan- ske. Od mjestnih školskih viedah da samo ona na ledanju zanemaruju svoje dužnosti. (Pošt. Spinčić upadajuć: Obnovjestio se bolje o gradskih.) Glode naukovnoga je- zika nulađu sa Slavoni šta tužili, oni sami nose slavonkih škola.

Pošto je bila zaključena rasprava i izvještajni govorovani, pitao je za riječ dr. Gambini, nu predsjednik imi ja o počet- kom nije htio dati, a kad jo viedo, da g. dr. Gambini hoće ipak govoriti, rodo on opot otvara raspravu.

Pošt. dr. Gambini rodo, da se zomaj- ški odbor nikad neprotivi ustrojaju škola gdje vidi, da jo sve potrebite pri- pravljeno (Spinčić upadajuć: Sovljajak).

Pošt. dr. Amorošo voli, da se nije moglo prestatu na ustrojaju škole u So- vinjaku, jer da nema dostatno prostornih prostorijah i jer se rasprava nije redovito provola, pošto se podati osobito glode narodnosti nosiako s onimi, koji se nalaze u propisu 1880.

Dr. Volarić: Namiro samo bla poduioj govoriti o nuših pučkih škola al vided, da so mnoge toga u današnjem razglabnju reklo se jedino i drugo stenio, to št u kratke- pismo nešto napomenuti.

Kako je izataknuto pošt. g. Babuder počinje očitomu uzgajanjaju mora da bude vjora. Uplj crkvo i vjeronauk letenno se jo je škole pa se noka poduše al so no- siljaju, jer uzgoja nauka i nauka se so po- siljati bez vjora i naučno jest postaviti kao glavnu svrhu škole vjorsko i dušorodno uzgojenje bez podlogu vjora. Stoga, dok so u pučkih školi noproimjati sustav, koji jo zavladno podam od g. 1808, i nepovratl onaj prvajni vjorski biljeg, dotle ne avo naporo noda i namože biti boljo.

Intalntulo so jo također od gospoda od vedino, da su Slavoni u pogledu škola bolje u obzir uzeti i da se naprava diti noimim Talijanom. Al kad so rodum lepitn stanje nuših škola, to so vidi, da jo nam krivica uvidijena i da se u obdini nepri- i noimari, da se djeca što nauče, već doista, da se potaljanio. Kod nas izvanjske ob- dino izključivo sve so hrvatsko a izuzmoh i li grad Kre; koji jest izključivo talijanski, u ostalih gradovih ni smo u vedini. Pa ipak nalazimo da n. pr. u gradu Orosu, gdje naš stromanih pak prama talijanski "vinstoli" broji do bilzu dvio trefino stano- vniakah, noima priliko naobrazati so u ovom materiskom jeziku, jer sve škole su talijanske a hrvatski se nit no predaju kao predmet.

Dapače čuc sam, da za pripredjeti uvo- dnoje hrvatskoga jezika kao predmeta, je- dan član našega zom. odbora svjetovno je svojim sugradnjom proko jednoga prijat- elja, da se uvode u ono pučko škola, kao predmet, mjesto hrvatskoga njomački jezik i ovdje vidimo, da so danas uz talijanski naukovni jezik predaju njomački kao predmet.

Državni ustavni zakon 21. decembra 1867. određuje u čl. 19. "da so u pokraj- inah, gdje razno narodnosti zajedno žive, tako uredo javne učione, da se svakoj od ovih narodnosti, bez da bude koji uslo- vanj naučati se drugi pokrajinski jezik, po- daju dovoljna sredstva, da se naobrazu u ovom jeziku". Nadalje jo školskoma za- konu 14. svibnja 1860. spada na c. kr. pokraj. šk. viedo odlučiti naukovni jezik nastučav samo one, koji nose odnose tro- škova škole i da isto ima narediti, ako so ima uvesti kao drugi zomajški jezik kao predmet, al kako so ondje izričao opaža- nje, u medjnih zakonim oprediljenih". A prama- ovako jasnomu propisu zakona, kako jo u Cresu? Podaje li se kopačim Creskim pri- lika, da so izobrazo u ovom materiskom jeziku? U Malom i Volikom Lošinjaju bilo

su prije malo-godinih posvo hrvatsko škola, a sad jedall smo laginili, ondje da so po- dučava izključivo talijanskim jezikom? Isto- tamo pak dotle ždali puk onaj go- voril hrvatski ili ne?

Što so posebno Velikoga Lošinja tuđu sama obdina ovih zndnjih godinah u svo- jih službovih izvještjih pripoznala jo, da su u onom gradu stanovnici po vedini "slavi", pa ipak se tek u zadnje doba i početkom tekuće školske godino počelo nešto, al to u posvo nedostatoj mjsri, obzir uzimati na hrvatsko pučanstvo onoga grada; kako je propisano bilo još onda, kad se onim školam narino na posvo nopravedan način talijanski jezik.

Što so sve-radilo i radi, da so u Ne- rozinah ledeno hrvatski jezik iz škole, to nam jo svim poznato. Nek ide, tko hoće onamo, pa noka sluša kako onaj puk go- vori. Do istino u zadnjom popisu puča- nstvu otvorilo se više njih, "koji da obditi talijanskim jezikom al kako? To jo odličn tajna, da su pod glavstvom nekoga Ivana Braka hodali nekolo plućeni ljudi, da popisu pučanstvo tumače im upit, u kojom jeziku da obditi na sledodl varuvi noimari: "Kojim jezikom so sime ako hanju sklapati pogodbe i javna pisma" to im takav upit dnakop sledio bi odgovor: "u talijanskom jeziku", jer žalbože ondje ne- imaju svojih odvjetnikah, a pisevditi i c. kr. sud izključivo pišu talijanskim jezikom.

Poplajta imadu letoga gosp. Salatu, koji bivši članom komisije, koja so dva put upitila u onu školu, da razvidi, koji jezik djece razumiju, poplajto njoga jedu li su ga djeca razumila, kad jli jo pitao talijanski li hrvatski. Al dakako, koga nije opamotio pohad prajasnoga našoga prestonolajnika? koji noda da sin hrvatski, taj do uvjek nastojati i sve mo- guće raditi, da budu škole talijanske.

U našem politiskom okružju ima ta- koder 4 takozvanih mjestovih škola u dnu hrvatskih mjestih i to tako, da jo prvih godinah naukovni jezik hrvatski a potom talijanski i kasnije talijanski jezik lno naukovni a hrvatski kao predmet. — Nije li to odličn i postupčno potaljanje- vanje našo djeno?

Pa prije svomu tomu ima se još aron govoriti "dola forzata orontaciono dolo javno" i pod izlikom po u notomolitoj tvrđnji, da sluvi hrvatskih obitajih po- znanju i govoru također talijanski zahtje- vanju, da so ondje uvode talijanski jezik ill dak parolika sa talijanskim naukovnim jezikom. — Nije dosta; stvaralo so po- silji u štato hrvatskih mjestih nekoliko Talijanah nu papiru, ill bijaše dovoljno, da nekoli nedovoljni roditelji izrazo žoju za talijansku školu, što so radi avo mogudo, da so ustrojli parolika sa talijanskim naukovnim jezikom. Dapače so odlučuju u anboru, da se u mjestih, gdje ima pa hio 5-6 Talijanah po imonu, već ustrojli parolika sa talijanskim jezikom, dodim imu hrvatskih mjestah sa propisanim brojom djeco pa so njim noda škole.

Ima, kako vidojamo "izvještah u kojih so izključivo talijansko škole i zkoprem- lam dovoljni broj djeco hrvatskoga ma- terinskoga jezika, koji uvažavaju drugu jezik. — A njim so noda parolika; noda- jni so hrvatski jezik niti kao predmet. Jeli to pravica? Jeli to ravnopravnost?

Kud ne ovo sve pomisljati, to mi so čini latituno ono, da kao št oni koji noda da vido i noda da žuju, najmanje vide i najmanjo žuju" latatnako oni, koji noda da razumiju jo su najtvrdoglaviji u svojih nazorih.

Čim je dr. Volarić dovršio svoj govor, predložilo so jo po vedini i primilo izvanioe konac raspravo, nego jer so jo istodobno javio za riječ dr. Campitelli, progovorio je još on i rekao, da se nuda, da do so sada stanjo školstra poboljšati, kad so je uvidioj plado povećano.

On so bar nuda, da će sad uvidioj i većom ljubavi raditi, a o njih jo najviše odvieno, da se poboljšaju školski odnošaji. Navadja za tim poseban primjer iz rovinjske škole, gdje da se jedan uvidioj nije znao zaptu a školi držati sa jednim odielom djeco dočim je drugi znao držati u zaptu dva odiele. Obdine da rado što mogu, Talijani da uz- držaju slavonsko škole; to voli imerito dru. Volariću, kojega da dolista ne razumije, al si misli, da jo govorio, da so u školstvu Slavonom onoliko nodajo koško Ta- lijanom, dočim da imado baš otok Kerk mnogo više škola nego li za nje doprižava.

Tim jo rasprava bila svršena u 3 ure pošlijo podno. Izvjestitelj odrekao so je riedi.

Prodlozi školskoga saborakoga odbora bili su primljeni, pošto jo za prodloge pošt. Spinčića samo majfina glasovala.

"Pogled po svietu.

Tret, dno 28. decembra.

Austro-Ugarska: Nešto radi božićnih blagdanah a nešto sbog ne- povoljna vremena ostali smo bez važnih političkih novostih. Današnjim brojom zavrsujemo politički pregled za god. 1887. Iztičuća g. 1887. nije donela Evropi onog mira, za kojim teže sve mirolojubive i plemenite duše. Kameu smutnje nalazi se još uvijek na Bal- kanu, gdje nebudu mira ni reda, dok se balkanski narodi neoslobode tadjeg skrbništva, dok nebudu sami svoji.

Što se tiče naših političkih ste- dovinah u iztičućoj godini, to mo- ramo sa žalohđu konstatirati, da so uzvišeno načelo našeg premilostivog vladara, t. j. da se zadovolji svim pravodnim željam njegovih naroda, nije niti iz duleka izpunilo. Naši za- stupnici u Beču i Poroču neprestaju opominjati i moliti cursku vladu i zomajško oblasti, da se već jednom i našim narodnim tražbinam zadovolji, dotično, da se §. 10. tomolnih dr- žavnih zakonalh svostano oživotvori. Napose u Poroču povokaze naši na- rodni zastupnici kod nedavno minolog zasjedanja na silao nopravde, koje so u Istri našomu narodu od strane car- skih i zomajških oblastih nanašaju. Glas njihov, premdo od saborak vo- dionih prosluhani iz zamjehivan, odjek- nuti će živo u srcu hrvatah i Sla- vononah Istre. Obziramo na to noimamo dakle nikakva razloga žaliti za godi- nom 1887. Na nas svih jo puko, da nam bude nastajuda godina i holja i sretnija.

Carovinsko viedo imalo bi so na novo snastati negdje okolo 22. janara 1888.

U trčanskom saboru propao je prodlog zastupnika Burgstalera, koji je prodlogao, da se dočista sv. Otou prigodom njegove peddesetgodisnjice. Prati prodlogu glasovali su svi takozvani liberalni zastupnici, koji bi inače htjeli, da vodo prvu riječ i u crkvo- nih pitanjih.

Tranina i Jurina.

Fr. Čuš po ovo leto kelodvat? Jar. No, zađ jo zima.

Fr. Tako, da nedeš nikomu navosti no- voga leta?

Jur. Aj da svomu mojm bliznjemu i dal- njomu rodu u Istri i kadogod ga jo na svotu.

Fr. A kako deš počet?

Jur. Prvo, da dola i da so muč kako urav, da ambiro i snada svo da mu jo za potrebu kako i počla mod va kočituo.

Drugo, da špara saki krajnar za svojo potrebu; da so šuva duga, zla druga.

Treće, da pošnje božjo i enrako zakono, da nozaboravi na Boga i na njegovo zapovedi.

Čvrtro, da so šura kako ognja oštarijo i raklja, zađ mu ovo prazno žop i rivaju ga va grad.

Peto, da štuje i ljubi svojo nauči- telje, bilo crkveno, bilo svotvono.

Šesto, da ljubi svoj rod i svoj je- zik, kako najvuči rod božji.

Sedmo, da se neduži s onimi, ki mu grele i psaju veru, jezik i nabo stariške navado.

Osmo, da nastoji, da budu vzkada žiti na duši i telu, jer prvo mu dajo zadovoljstvo, a drugo zdravlje.

Deveto, da uzme više puti kakovu korisnu novinu ill knjižicu u ruke, kojim jo ga naučiti, kako treba pautno raditi i gospodariti.

Fr. I. Dosta, da nepozabe svi naši štatojli i prijateljli na "Traninu i Ju- rinu", kada su za čitat i za plati.

Različite viesti.

Presv. g. Ivan Glavina, biskup trčansko-koparski, odputovao je prošlog četna u Rim, da prisustvuje 50-godišnjici sv. Otca. U njegovoj pratnji bijahu veleč. g. Dragutin Fa- bris, župnik, i kapelan g. Petar Flego.

li upornjaki. Iza tih opazakih prima gosp. ...

Post. dr. Amoroso, video valjda, da nije uspio predgovornik, progovori i on, i nadovezao, da se je potrosilo 7000 for. i to sve iz pokrajinske zaklade (Niko nije tvrdio da nije).

Post. Zamislite, koji se je okrenuo prema svojim drugovima, kada su oba predgovornika govorila i kao da je pliao, sto to govori i na sto to odgovaraju, koji je u obće živahniji bio, nego to obćno biva, odgovaraj uzvratju, da je svo, što je naveo, nabao u izvještajih sabora i kom. odbora i da mu gospodin predgovornik nismo pobili nisi, to ostaje kod svoga predloga.

Post. Crisanaz nezna, kako je u svom predgovorniku, nisi, da je u redu, ali nisi takodjer, da bi se više morali brinuti za bolnu, u ti bolni su oni, koji nemaju česte, koji nemaju vede, u obće oni, kojim manjkuje znanju stvari. Sve obćno skupi, drži on za članove svoje velike obitelji, kojim je glava zemaljski odbor, a ovaj bi se morao brinuti za sva jednako.

Post. dr. Amoroso prilično uvjeto reče, da je g. Crisanaz predložio junti, da se ne bori jednako za sve obćne, pak doda: Gospoede manjše skupa su Crisanaz htjeli bit, da juna grad obćnina česte (Toga se nije reklo), ali to u obće; obćno moradu same zadržati, i kad rade, onda jina juna prilično u pomoć. Gospoeda manjše nola ne namjnjaju učest, seljaci, da juna imadu graditi česte (Nisi nenopunjuju, već loče, da prilično u pomoć ne iz džepa dra. Amorosa, nego iz pokrajinske zaklade, koja je za svu i za svo).

Post. Crisanaz: Gdje je već potrebna, manje se misli.

Post. dr. Amoroso upadajuć: Nije istina!

Post. dr. Campitelli odgovara toboz Crisanaz, pribijajući ono, što se nije reklo, da bi se namjnjaju ljeto, da juna grad i ločje, nola se bitu podpore, pak ču se jli dati: Po-tite et accipite.

Post. Spiničić: A upit za ceatu? Kaveca-Buju?

Predsjednik: Odgovorit će se. Post. vitez Inbador, kao izvještaj, odgovara, da netreba mješati pokrajinski zgradali sa potrebnim obćnim, neka se za to potreba predlaže na prvom mjestu. Drago mu je, da i g. Zamislite prizivaju obćnost pokrajinskih zgradali i dodaje, da je za potrebu još graditi. Sobe za saborsku odbora da su predmetne sa sastajati se, razgovarati, razpravljati. (Ni klupak manjše: nepoznamo jli) Zao mi je, ali gospoeda mogu si jli pogledati. Zogovara konačno predloge, koji se i primaju, pošto je pao predlog g. Zamlića.

Post. dr. Costantini izvješćuje o drugoj točki dnevnoga reda. Spominje lanjske odluke saborke većine glede skotstva i odgovor predsjedništva e. kr. zemaljskoga školsk. vieća na isto od 23. novembra t. g. Otvaj odgovor da pripušćen, da su uspjeli malo zadovoljivi, ali svakako bolji, nego bijahli u prvaja vremena. Mnogo još toga manjka prije, nego se bude moglo reći, da stanju školstva u Istri zadovoljava. Manjkuja školsko prostornje u preamugih mjestih, manjka i drugo kojesta neodvisno od školskih organah. Učitelj da se u obće dobro ponašaju i po prilični rade, samo od nekkih želio bi se više, ali na jednom se ne da promjeniti. Učitelje se u obće nazivje, nepričesto jih dakako u vrsnoj njihovih državljanskih pravah. Nadzornici se izabiru sposobni i odgovarajuć svrsi, i pazi se, što i kako rade i pazi li se. Učiteljske konferencije da se redovito održje, jer pokrajinska hoće, da u tom štadi. Preporuča se konačno, neku sabor dozvoli podpore za gradjenje školskih zgradali.

Sve to, veli izvještaj, je obćenito više ob odnošnjih školstva u Istri, nego ob uspjehih u obćnostjeh školah. Za konferencije učiteljske se daje, da nebuda prigovora se strane, prem se nije osvjedočeno da koriste. Mjesta školska vieća nerado doista, kako bi imala, ali zato nevrše svojih dužno-

stih niti kotarska školska vieća. Budo se uzima na znanja, da će školske oblasti nadzirati učitelje i kotarsko školsko nadzerniku u njihovom poslovanju. Potrebno je posebno učitelje za Talijana. U onom, koji obataji u Kopru, neodgaja se dovoljno talijanski učitelja i red bi, da je tomu uzrok samo to učiteljstvo. Od njega kao da se odbijaju talijanski djeca. Školsko godine 1886. i 1889., da ih bilo u svih tečajih samo 9 (devet).

U obće spomenuti odgovor predsjedništva e. kr. zemaljskoga školskoga vieća nezadovoljava željam sabora, izraženim u lanjskom zasjedanju, to se s toga to želje, ljotos optuju. Izvještaj u ime školskoga saborakoga odbora predlaže na temelju svoga toga:

1. Zemaljski odbor upozorjaje iznošice cesarsku vladu na malo zadovoljivo uspjeh u pučkih školah Istre, osobito mužkih, pozivajuć ju, da pronalja sredstva, kako bi prestali uzroci tomu.

2. Zemaljski odbor pozivlje takodjer povelno cesarsku vladu, da obrati ozbiljno svoju pozornost na vrjek rastuće pomanjkanje pitanceah u talijanskom odjel e. kr. učiteljstva u Kopru, i da se svom predočeno pobrine za talijansko učitelje u trih pokrajnih Primorju, i to ustrojjenom posebnoga učiteljstva sa talijanskim naukovnim jezikom.

3. Služni zemaljski odbor so pozivlje, da dade to opetovno odluku do znanja cesarskoj vladi.

Post. Spiničić progovori: Vlasiti sabor! Prijo svoga opazujom, da bli glasovao za I. točnik predloga školskoga odbora, kad bi se promolilo sladi: "Uspoj malo zadovoljivi" sa vladom; "ne posvo zadovoljivi" i kad bi se izpućelo reči: "i onobito mužko škole". Za II. točnik iestih predlogah nola glasovati, jer so u istoj volji, da pomanjkanja talijanskih pitanceah na učiteljstvu u Kopru još uvjek raste.

Alio nam dobro rasumio odpu predjedništva e. kr. zemaljsk. šk. vieća 20. novembra t. g., predlažu u ovoj visokoj kući, broj tih pitanceah jo u silododaj godini namano i u koliko nije, može narasti, tim više, što obataji pripravni točaj u Puli, i kao što jo zam g. izvještaj reka, takodjer u Gradlski. Učiteljstvo u Kopru, kao i li pripravni točaj, otvoreni su svim i nisu mi poznat slučaj, da bi lo odpravljaju ljodan dječak, koji je bio obnađjen sposobni.

Čudim so, da pravo rodom, što so otenj. Školski odbor brino samo za jedan dio pokrajine, dođim sino mi ovdje zastupitelj obćnih djeceah isto, naimo talijanske i slavenske; po mojam mišlju, moralo bi so brinuti jednakinim načinom za jedan i drugi dio.

Ispitni ču u kratko, u kojom stanju našao so u školskom obziru Talijani i u kojom Slaveni, i da li bi bio mogno i morno školski odbor više obzira usoti na Slavono nego li na Talijana.

Pripravni točaj, kako već rekoh, obataje u Primorju sa Talijana 2, jedan u Puli, drugi u Gradlski, dođim obataji za Slavonoe jedan u Kobridu i za Irvato jedan u Krasnu, tako, da so Talijani našao u boljem stanju nego li Slaveni.

Post. dr. Campitelli upadajuć: "U jednokom su stanju: dva i dva!"

Post. Spiničić. Ali jodan za Slavonoe i drugi za Irvato, koji so još ipak ponokto razlikuju i kojih jo u Primorju više nego li Talijani.

I ako otenj, školski odbor predlaže, ustanoviti talijanskoga učiteljstva, mogno bi s istih razlogah predložiti takodjer slavensko, slovensko i hrvatsko učiteljstvo.

Post. dr. Amoroso upadajuć: "Odlotljenje!"

Post. Spiničić: To netreba. Nego zemaljski zastupnici imali bi predložiti ne samo obće talijanske odlot učiteljstva, nego takodjer obće slavenski.

Post. dr. Amoroso: Učinito predlogi Post. D'afraesochi: Da, da! Učinito ga!

Post. Spiničić: Učinito sam obćan predlog lanjske godine, nego bez uspjeha, jer ga većina kuće nije primila.

Obataji takodjer žonako učiteljstvo u Gori za obće Primorje i to bijaše i joat uzročeno kao i ono u Kopru. Gospoeda li noznadu ili nečo da znadu, da u Gori obćnataji hrvatski odjel, tako, da djevojčica, koja bi htjela postati učiteljicom za hrvatske škole u Primorju, mora so učiti talijanskim ili slovenskim jezikom, (koji ipak nije posvo jednak hrvatskomu) i njomadkim jezikom, da pak podučaje u školi hrvatskim jezikom, to gospoeda noznadu ili nečo da znadu!

U izvještaju školskoga odbora spominju so i školski odnošaji u obće u Istri i ja ču najprije o njih nekoliko riječi rodi, kao što o njih govori rođoni odpu vie. e. kr. vieća, i to s toga, što obataji državni školski zakon, po kojom bi so moralo dati prilicu svakom, da polazi školu.

U pokrajini manjka mnogo školah, ima knošto so štla u izvještaju 17000 i više djece, dođim polaziti škole, koji su školsko godine 1885/6 nisu mogli polaziti i to najviše s toga, jer nisu imali školske zgrade ili jer su obatajelo bile profinjone. Imu obćnulu, u kojih ima stotino i ototino djece, koja nemogu id u školu, jer jo nemaju i to osobito u slavenskih predjednih pokrajnih. Noznam, da li im u pokrajini škupa kućah talijanskih, bili to gradovi, trgovi ili sela, u kojih neima škole, dođim imu mnogo i volkih mjestah slavenskih, koja škole nemaju.

U tomu pomanjkanju učitelja: i učiteljstva za slavensko škole, već istinaštarano, je vođe nego li sa talijanske. Poznato mi jo, da jo nekoliko talijanskih mladićah iz Primorja svršilo učiteljstvo u Kopru i prešlo u službu na Bleku, dođim kad bi so ih potrobovalo, bi so li moglo prililiti da dođu u pokrajinu, jer so nato obvezani tim, što su učivali podpore. Nije mi pako poznat ni jedan slavenski mladić iz Primorja, koji bi svršio učiteljstvo u Kopru, išao službovat izvan pokrajnih Primorja, pa samim tim ima još i danas mjesta učiteljstvih, koja nisu popunjena. U poročkom kotaru n. pr. jo nepopunjeno mjesto u Zlatonju; u paznaskom ono u Gologori i Sumbrogo kao i mjesto podučiteljstvo u Plunu, a u puljskom učiteljstvo u Kanfanaru. A tako, kad bi so iztraživalo, moglo bi so naći više učiteljstvih mjestah nepopunjenah.

Glodam na obatajelo škole, po našom mnoju glavni uzrok priličbah poci uspjehom, ima so u tom žrtiti, što se nevoljku propiel glode školskoga polazka, odnosno školskih izostataka; to osobito sa strane mjestah školskih viodnih, koja so ni malo ne bliju nič za upisivanje školske djece u škole, nisi za njihov polazak. Dođje učitelj u mjesto i pošmo podučavati sa svom ljubavju. Ako imu koje dje izostao iz škole, opomono roditeljo; ako jo ne koriet, prijavi jli neposredno oblasti, koja pak neudini onoga, što bi u takovom slučaju učiniti moralo. Jedan tjedan izustano dvoje djece, pak 5, pak 10, tako da so svaki dan broj polazeciuh umanjuje, da se, nemože valjano napredovati i da učitelj sam volju gubi.

Dalnji uzrok neposvo povoljnih pađu u nekotjih školah nepovoljnih uspjehah ima se tražiti u naukovnom jeziku. U Istri kako u malo kojeg drugog pokrajini ima mnogo školah, u kojih so ne podučaje materinskim jezikom djece. Načelo, da so imu podučavati materinskim jezikom, je za noku gospoeda ovo visoko kuće "staro željoze" inko so je izrazio lani ili predlani jedan član isto kuće. To za me nije i nek so pruži svu povinat pedagogije, osobito od Komenskoga do danas, vidit će so, da jo glavno načelo obuko, da so materinskim jezikom podučaje. Vi sami, gospoeda, kad sa radi o Vašem jeziku i o Vašoj narodnosti, no držite to načelo za "staro željoze" jer hoćete ne samo da so u pučkih školah podučaje talijanskim jezikom, nego i u srednjih, pače htjeli biste, da Vam so ustrojiti i sveučilište ili bar pravniška fakulteta talijanske. Glasovi: Da, gospodine!

Post. Spiničić: Dobro; ja sam s Vami, jer se nemože napredovati u školah

sa drugim jezikom, knošto, so napraduje sa svotim; nego htjoo, bi s drugo strane, da biate vođ jednom pripoznali, da što za Vaj Talijana valja, takodjer za nas Slavono valjivo. Budimo pravodni i (Zivio na hvali; to no odvial od nas! na časnici.) Odivsi! Mogao bih navesti činjenah za tu tvrđnju sa strane, "stalno komisija" ovoga via. sabora.

Post. dr. Campitelli upadajuć: Rećite, rećite! Spiničić ga pogleda pak nastavlja: U nokih mjestih uzrok manje povoljnih uspjehah je pomanjkanje školskih potroboćah. Košto sam lani rekao, imu prilično učenikah, koji mjesoco i mjesoco idu u školu bez knjigah, knjižiceah i drugih potroboćinah školskih i u onih obćnih, koje bi iz doćivah zakladah moglo prikročiti u tom obziru u pomoć.

Ja sam samo nataknuo o školskih odnošnjah u Istri u obće i o uzročih glodam na priličbo prot obćnostjeh školam. Što i koliko nisam rekao, vidit će so iz predlogah, koje ču predložiti, kao obćno najprije hrvatskim, pak talijanskim jezikom.

Ti predlozi glaso:

Obzrom sa jedno strane na § 50. školskoga zakona 2. maja 1883., po kojom se imadu ustrojiti škole u svih onih mjestih, gdje jo u okrugu jedna ure i popredno u 5 godinah više od 40 djece, koja namrgu polaziti preko 4 kilometra odaljena školu i na § 11. istoga zakona, kojim so određuje broj učitelja kod svake škole, gledom na broj školske djece, i obzrom a drugo strane na to, da jo u Istri školsko godine 1885—86, bilo 17.302 djece, dođim polaziti škole, koja nisu uzvala niakvu obuko, i to najvodi do rudi nastajice ili profinjone školskih prostorjajih;

obzrom na § 20. navodnoga zakona i na § 3 pokrajinskoga zakona 30. marca 1870., štado so polazka, odnosno zamemarivanja škole u jedno i mjestu ili nikakvu djelatnost mjestnih školskih viećah s drugo strane;

obzrom na to, da im u Istri školah, u kojih naukovni jezik nije uređen po temeljno didaktičnom načelu, usled kojega mora biti naukovni jezik onaj, poznat dječ, i da po § 6. školsk. drž. zakona odlučuje o naukovnom jeziku i o podučavanju drugoga pokrajinskoga jezika, naslušav oie, koji školu uzdržaje — a to je na prvom mjestu školsko okružje — pokrajinska školska obćna i medjeht zakonom opredjeljenih;

obzrom nadolje na to, da im obćnulu, u kojih se dohodi nekkih zakladah (osobito bratovštinskih, školski dio) neuporabljaju kao što jo propisano za tvarno potrobo školah;

obzrom na to konačno, da im obćnulu, koje nisu u stanju, da provide o sobi školsku zgradu, ni da razšire obatajelo;

obzrom na sve to, i žoloč, daso od strane priučba žudo školskih odnošnjah u Istri, zaštim so predložiti, visoki sabor noka izvoli zaključiti:

1. Nalaza so slavnomu zemaljskomu odboru, naka dade do znanja visokoj e. kr. vladi želju ovoga pokrajinskoga sabora, da so: a) provili za uređjenje obće načelom, da svi dječ imadu priliku polaziti školu, bud dječ otvori školu već ustanovljene ali nemajuće učitelja, bud požurvi ustanovljenje onih, za koje su stranko već prošlo, bud dječ priklročiti školske zgrade ili povećati obćnostje — uzav obzilljo u obzir gospodaratvene odnošaje školskih obćnah, kao što propisuje naredba vie. e. kr. namjštajstva za bogostovje i u stavu 27. julyja 1878. br. 12.123; b) da so sa svom odlučnostju dade valjanost odredbam, štadoim se polazka, odnosno zamemarivanja škole, imenito naprama mjestnim školskim viećem, da so dade izpitati savjestno materinski jezik škole djece obćnostjeh školah u pokrajini, za uređiti obuku načelom, da so podučaje u materinskom jeziku školske djece, kao što to zahtjeva temeljno didaktično načelo, promjenivi naukovni jezik, gdje neodgovam tomu načelu i ustanovivi paralelo za manjnu školsku djece gledom na njihov materinski jezik posvuda i jedino tamo, gdje jo broj to manjine onoliko, kolik sa zahtjeva po zakonu za ustanovljenje škole, davei istodobno možebiti priliku, da se podučaje drugi zemaljski jezik i da so drži tih načeluh kod ustrojajia školah u buduću; c) da se dade upotrebiti po obćnah zaklade, određene za tvarno potrobo školah izključivo za to potreba.

2. Nalaza so zemaljskomu odboru, da daje podpore siračnim obćnam, koji nisu u stanju, da ob sobi provide prikladne školske zgrade i to iz iznosa, koji se imu godišnice odrediti u tu svrhu po saboru.

Post. dr. Fraganoomo govori smetono prestajue i obrađajuć nekakova papire, pak izičio agitacije učiteljah i nadzornikah. Spominje posebiti slučaj glode škole u Krasnu, gdje jo za talijanski jezik obćnatan predmet a ipak da so isti no podučaje (Pitajto kotarsko školsko obćno). Preporuča vladi neku naloži učiteljom i nadzornikom, da no agitiraju. Veli da prelazi na drugo, pak navajja spomenuti odgovor

pradnja... strano... na što za... Slavija... (nesnici.)... zločin za... mlajša...
...ada ju... da pak... manjo... škol... roko, ... i mje... loah i... ih ob... mogio...
...olskih... h glo... kolam... so iz... obično... zikom...
...kol... om so... ih, gdje... godi... poloziti... 8 11... štito... zakeaj... da jo... 17369... živlana... staslice...
...zona i... 1870... u škola... mjest...
...lah, u... eljuom... na biti... no 8... u jo... skakoga... — a... po... konou...
...duah, i... pobito... i kao... h... činah, koloku...
...strano... i, ča... nit za...
...u od... vladi... o: a)... n svi... davši... najdu... la, za... i pri... do —...
...vostje... rodbina... i u... da no... dnam, divjanja... n vie... riniški... pokr... podu... kao... načelo, govara... anjinu... i jezik... anjinu... usta... pri... i da... u činah i školah...
...da dajo... su u... skolske... gimnice...
...sue... pa... dzor... škole... obve...
...podu... Pro... nad... relazi... govori

Podatni članovi. Na glavnoj skupštini "Hrvatske štitarice" u Krasnu, održanoj dana 18. t. m. bili su jednoglasno izabrani podatni članovi sljedeće gospode: potpredsjednik zastupnik na saboru u Porcu t. j. Slavoj Jonko, Vjekošlav Spiničić, Dr. Matko Laginja, Dr. Fran Volarić i Vinko Zamlić, te urednik "Naše Sloge" Matko Mandić.

Političko društvo "Edinost" održavati će na dan sv. trih Kraljeh, dne 6. januara 1888. svoju godišnju glavnu skupštinu u gostioni "Ponico" u 8 i pol sati u jutro.

Odbor "Slovenske čitalnice" u Trstu pozivlje gg. članove, koji žele sudjelovati kod skupne večere na dan sv. Silvestra (31. t. m.) u 9 i pol sati u prostorijah čitalnice, da se izvole priglasiti kod društvenoga sluga najdalje do subote.

Veselica "Dolaska podpornoga društva" održavati će se — kako bijaše javljeno — svakako na dan sv. Silvestra. Društveni odbor učinio je sva potrebna, da se članovi i prijatelji društva na zadnji dan godine što ugodnije pozabavju. Člaci prihod namijenjen je u društveno dobro, izvorno svrhu te se nadamo, da će biti zabava naših radnika mnogobrojna poslaćena.

Tržaško podporno i bratno društvo prirođuje za dne 8. januara 1888. u radnici dvorani kazališta "Polltona Rossetti" vršiti ples. Člaci prihod namijenjen je društvenoj blagajni, te se dade odokrivati, da će ples naš obično izvraćeno potpuno.

Glavna skupština hrvatske štitarice u Krasnu, održavana na dne 18. t. m. Na dnevnom redu bijaše izvješće tajnika, blagajnika i revizora, zatim izbor novoga odbora. Izvješće bijaše u odobravanju na znanje uzeta, a u novi odbor stupnja sljedeći gg. A. Dukić predsjednik, Niko Butković tajnik i Vinko Rabeša blagajnik.

Vrlomo. U četvrtak, petak i subota pred Božićem vladalo je u čitavoj Europi upravo strašno vreme. Mi bismo u Trstu zatvoreni sa svih strana. Sa toga impulsa je u petak i na budnjak toliko, da su ga i danas sve ulice pune. Željeznički vlakovi nisu ođšli sa Trstom dva dana. Na Krnu napadalo je sniega po dva do tri metra. Osmi sniega po sjeveru nas je ovdje i naša domaća bum. U nedjelju otvorila se željeznička pruga za osobno vlakove, a u uredju izostali su nam naravno i osobni vlakovi. Dnmas 28. dec. nadobismo izvana nikakvih novina.

K izboru u Pionu. Naknadno piše nam prijatelj iz Piona jošto sljedeće o našem mladih običajih izborih: Izbori naši izveli su upravo sjajno. Narodna stranka poljudila je u svu tri tjele ogovornom voćnom. Od 116 glasovnih zapalo je samo 11 protivnikom, što je dosta ođt dokaz, kako mi slabih nogu stojimo pisanica "Patrya".

Nu izbora dolazje je urod mirno, tečno i ozbiljno. Protivnici kušale su i alijati, ali jim trati ostao uzaludno. S našo stranu nije trebalo nikakve agitacije, što je opet dokaz, da se nisu ovi izbori vršili po "komunali popovni" — kako to nezdrubuju naši šovinisti — već da bijaše to pravi izraz narodne volje. Tako svjestni običajni zaslužuje, da se jim javno pohvali, što mi ote rado činimo.

Našom svobodom preporučamo sljedeće novine i knjige, koje će mnogomu u dušobrižnosti dobro doći, a k tomu će, ako se na nje predpnete, poduprijeti svoje hvalno vriedno poduzeca. U Sarajevu izlazi vrlo dobro uređivan list "Vrhbosna", koja donasa ponešto članka o stanju katolika u Bosni-Heregovini i upoznavaju čitatelja o stanju našega roda u onih pokrajinah.

Nadajmo preporučamo "Katekotiško propovjedi" o. Jerolima Filipovića, koje su počelo izlaziti g. 1887. Prva knjiga broji 540 strana, a zapada samo for. 1.50. Djelo je svako hvalno vriedno.

Iz Omišlja pišu nam 26. t. m. Vriedni učitelj g. Ivan Mahujah, koji se je nedavno razstao s nama na veliku žalost našu, zabavljaju nam se u dječju "Našoj Slozi" na našem ličnom susretanju za njegovog petogodišnjeg boravka kod nas. Nu mi ka tužna srca umovljavamo, neka nam nezagori, što ti naši surerajci nisu mogli naplatiti njegovih velikih zaslugah po Omišlju. Ta on je dječji naš bio učiteljem, ukovih se malo nadje, on jim je bio prijateljem i odgojiteljem poput dobra oca, da, on je bio duša našega društva; njemu smo najviše hvalde dužni, da imamo danas čitavice, za koju je kao tajnik unio mnogo i sborom i tvorom. Jednom riječi, ponio se kod nas kao rođeni Omišlijanin. Srdaćama mu od nas na svemu hvala! Dao Bog, te bistra radjala mnogo takovih učiteljskih silah, kojim je govalo: "Prosvjetom k slodi". Vrćuca, da se nevolio odtrgnuti ni grandiozno od stasitnika i naš zemljak, nevolimovan učitelj g. Antun Turato, od kojeg se tomu i nadamo,

Beču poslalo nam je sljedeći poziv k proslavi akademika Gundulića: Hrvatsko akademiko društvo "Zvonik" u Beču slavi pod pokroviteljstvom njegove pravovršenosti Ivana grofa Driškovića dne 8. i 10. siječnja 1888. tristo godišnjicu poroda hrvatskoga pjesnika Ivana Franjina Gundulića, na koju se slavu više p. u gospodstvo najljubidije pozivlje. Program svečanosti:

Dne 8. siječnja: Svečana služba, božja u pol 12 sati u crkvi sv. Ana (I. Annagasse). Kod sv. miso pjeva "Slav. pjevačko društvo", gdjeje: Milena Hričević, Danica Zečević i g. Hiltnerlober, a orgulje svirači č. g. Budman.

Dne 9. siječnja: Sviatni koncert u sudjelovanje bečkoga "Slav. pjevačkoga društva" pod osobnim ravnanjem sborovođe g. A. A. Buchta, a k. dvoklona opernoga pjevača g. Horvitića i gg. Vihla Budmanla, Mirka Hjelinskoga i Otona Zorta u svih dvoranah "g. kr. Gartenengesellschaft". Pošlje koncerta pjeva: Fojunjan glazba č. kr. pješt. pjevalnički b. 10. Dne 10. siječnja: Svečani koncert. Početak koncerta i koncerta točno u 8 sati na večer.

Odbor za proslavu.

Gundulićeva 300-godišnjica. Svečani štiti građani u Zagrebu za proslavu 300-godišnjice Gundulićeva izdali su sljedeći obznanu:

Dne 8. siječnja 1888. godino tri sto je godina, kako vilo pjesnikom dahom zadahnuto u uvajom gradu Dubrovniku, u hrvatskoj Atnji, Ivana Franjina Gundulića. Slav ko narod hrvatski njom oislu domovino i izvan nje aprama, da tu zgodno vrđano proslavi. Zar da našo hrvatske, sveučilišna mladošt, zar da ona sutaž nismojdo 300-godišnju upomenu hrvatskog pjesnika? No!

Uz govalo: "Kod ba samo, koji si mjevo kuje, na prošlost budućnost amjo", na glavnoj skupštini držanoj dne 24. studenoga o. g. sabrali sveučilišni građanski skupljudo, da se 300-godišnjicu nomenlog pjesnika Jv. Fr. Gundulića i od strano sveučilišna mladošt što dostojnije proslavi. U tu svrhu izabrani odbor odlučio je prirediti dječku svečanost, koja bi sastajala od koncerta i plesa, anvim narodnjeg nježaja. Iako se dolikuje usponim hrv. pjesnika, člaci prihod to svečanosti ovdje je odbor, da se priklopi glavniel za podignute pjesnikova spomenika.

Da bude taj prihod, što je uz samu proslavu glavna svrha to svečanosti, slivodi, obrada se odbe na slavno obelastvo ovoga glavnoga grada, da se pozivt svojih sveučilišnih građana što mnogobrojnjio odzove i svako svojom prisutnošću pri toj svečanosti pokuša, da štaju uspomenu pjesnika Osmuila.

Odbor želi, da se ovaj proglaš ptni kao poziv na svečanosti posebno pozivljeo može se izdavati — proslava Gundulićeva svečanost je svega naroda, a toga pri takevoj zgodi posebno pozivljeo nisu ahodne. Program koncerta i drugo potankosti oglašit će odbor u pravo doba u novinah u Zagrebu, 8. prosinca 1887.

Za odbor:

Milo Starčević v. r. Josip Madovini v. r. predsjednik. tajnik.

Eloktrična razsvjetla u Zagrebu. Kako pišu zagrebački listovi utrjava se u Zagrebu društvo za eloktričnu razsvjetlu. Društvo će moći uvesti eloktrično svjetlo za sada samo u privatno kuće, došim sa gradski trgovci i ulice neće moći istim razsvjetliti, dok ugovor medja gradskom občinom i ptiarom neizade.

Na ubavljest vlnogradaram i vlnotricem. Buduće godine mjeseca svibnja biti će u Trstu izložba vina i izložba posuda, potrebna kod kulturo vina. Izložbu prirođuje Societá agraria u Trstu. Čizme od papira. Najboviji proizvođa na polju amerikanske papirne industrije jesu čizma. Neki tvorničar u sjedinjenim državah donio je takovo na snjam, pa ih hvalio, da su samo mnogo jeftinije već i mnogo trajnije od kožnih, pa k tomu jedrjo i daju se lipo čistiti. Glavna prednost pako da je kao ih papirnih čizmah, što su iz jednog komada, dakle bez šva. Starina medju hrvatovi. Kod sola Santa Maria del Tule u Meksiki stoji pred nekom kapelicom stablo, po svojoj zemlji poznato pod imenom "Sabino". Toli mu je velika i široka kruna, da se čini kao mala sumica. Ima 85 stopa u najvišjem prozoru a 20 stopa iznad zemljo ima jošto vazda istu doblijinu. Na toj visini postajo stablo granasto, a grane su toli krupne i jake, da se pričinjavaju kao stolotipi hrvatovi, a kao svjetlo iznad što stopa daljine. Stablo je puno životni, a njeguju ga i šuvaju tamošnji stanovnici Indijanci toli pomažu, da se nevolio odtrgnuti ni grandiozno od stasitnika i naš zemljak, nevolimovan učitelj g. Antun Turato, od kojeg se tomu i nadamo,

Književnost.

Novi list. Početkom nove godine izlazi će na Sušaku u tiskarni g. Lukanačića novi list "Nopri stran" u hrvatskom i talijanskom jeziku. Člona lista biti će za Sušak na oislu godinu f. 8. — za Sušak za polugodište f. 1.50, za Sušak za šestmjesičito f. — 75, sa poštom u tuzomstru na godinu f. 3.80, na pol godinu f. 1.05, na četvrt godinu f. — 90.

Vienko. broj 60 XIX. godišta izasao je sa sljedećim sadržajem: "Molitra", epjevaoo Alphonso de Lamartino, "Marica", pripovijest iz Slavonije, napisano I. Lovrović, "Sestrica ubogih", napisao E. Zola, prevao A. Harambašić "Profesorova kćerka", pripovijest P. P. Gnjedića. "Njšto o modernom samoubojstvu", probio Josip Pirgi. "Na našu pivu", od M. Petrovića, "Turski udarac na Grahovo g. 1883", napisao Marko Dragović, Listak. Silko: Gjure Stjepan Doklečić, u gluhnoj šumi, narat I. Karadžina. — "Vienko" izlazi svako suboto. — Člona mu je na četvrt godinu i for. 75 novč. Svi doand izasli brojevi mogu se dobiti.

O Slovanih, osobito oruskom narodu. Narodopisni nadšt. Sporabo apjevo nekotarih najnovijih pisateljov spisal X. Y., Y Trstu, tiskarna Dolono 1887.

Tako se zove ugledna knjizica od 181 stranice osmino, koju je izdala Dolonova tiskarna u Trstu i koju će dobro doći svakomu, koji se želi upoznat u glavni potozli sa velikim i slavim pobratimskim ruskim narodom. Člona "Edinost" donnasa je kao prilog taj nastavak nomenlogov pison, koji je prošlo najljubja onglezka, francoska i njemačka djela o Slovanih i obde, naposa o Rusih, to o tom napisano goraju knjizicu, koju mi našim štitalojim što topiljo preporučamo. Doblva se u Dolonovoj tiskari u Trstu a člona toj je 80 novč.

Disavost, profesorli volja onimera del deputat a Vionna nol gjorni 14 o 20 Maggio 1887, dal deputato Domanio dr. Vito vid duranto la discussione del preventivo per l'anno 1887. (Traduzione dell'originale testo todosco) Trieste. Tipografia Dolono 1887. Ova knjizica sadržaje najduže dva govora, izročena od nomenlog našeg zastupnika prošloga mja u carovlaskom vladu. Prvi govori radi o školskih odnošajih u Istri, a drugi o toj važnom dostižekom pitanju u našoj pokrajini. Govori ti bijaše priloženi u svojo vrijeme i u našem listu, to je sada preporučamo svim onim, koji je nisu do sada čitali, ili koji rado štaju lipo talijansko spiso. Člona toj knjizici od 36 stranica volko osmino font samo 15 novčič. Doblva se kod uredništva našega lista.

Nova Danica ili "Banjovnačko-kočački" koledar za prstipnu godinu 1888. Člona 25 novč. Izdaje Josip Bittorman. U Subotol 1887. Stamparija Josipa Bittormana. Preporučamo našim štitalojem ovaj lipo koledar, posvoden u prvaj vratl našoj braći u Ugarskoj.

Pjevačka djela Fra Gryo Marčića "Tiskara "Bosnako Pošta" u Sarajeva izdali su sva djela velikoga hrvatskoga pjesnika Martića u pojedinih svezkih. Pred nami izi I. svezka sa slikom čavrnoga pjesnika. Stizaje početak glavnitih "Osvoboditih". Člona svakog svezka jest 30 novč. Preporučamo to djelo svim prijateljem hrvatske mlage.

Dio Kanst die serbo-kroatische Sprache durch Selbstunterricht schnell zu erlernen. — Theoretisch-praktische Anleitung zum Selbstunterricht von prof. Emil Muzila. Wien, Pest, Leipzig. A. Hartleben's Verlag.

Dopisnica uprave.

Od 19. 23 t. m. pripisimo nam predplatu: P. n. g. J. V. Zagreb za 88 — A. K. Riška od 31. marta 88. — Liliča Vilas Grahle od 31. marta 88. — D. N. Sarajeva za 88. — A. Z. Zvonca za 1. feb. 88. — F. D. Lučenca za 88. — P. P. Kraljeva za 9. ist. do konca 87. — T. R. Riška za 88. — A. S. Karlobjega za 2. t. 87. — I. S. Pul za 1. t. 88. — M. J. Opatija za 88. K. D. Sušaka za 87. — A. P. Rukavac do konca 87. za 3. ist. — D. M. L. za 87. — Čit. Požega za 87. — J. J. Sinco za 87. — M. S. Repev za 2. t. 88 i 87. (za ono se još nije nikko oglašio) F. M. Rukavac za 87. — E. D. Goranja Vas za 87. — F. J. M. Lintar za 87. — A. K. Hrušica za 87. — D. Z. Vazedan za 88 i 87. — J. H. Kriševac za 87 i 88. M. D. Zvončad za 1. t. 88. — M. Z. Orloca za 87. — Ođ. ođ. Dobrinj za 87. — Gijunta vr. Porč za 88. — Ek. banka Zagreb za 1. 88. — L. Bar. V. Oroslavje za 87 i 88. — T. G. Petrovarad za 87. — Št. M. Trst za 88. — A. T. Trst za 88. — M. M. Zagreb za 87. — B. bar. Z. Riška za 88. — K. D. Varaždin za 1. t. 88. — Čit. Split za 1. t. 88. — M. P. Sv. Jakov za pol 88. — D. J. P. Banj za 88. — F. M. Koper za 88. — A. M. Pegin za 88. — D. I. E. Porč za pol 88. — J. V. Zareč za 88. — Čit. Senj do 1. marta 88. — F. J. Trianj za 88. — M. O. Matil Ležnja za 88. — Z. L. Sibila za 88. — I. B. Ljupik za 87.

Za bratovđinu hrv. ljudi u Istri primili smo od g. Toma Rutara na Rieci for. 1.

Lutritski brojevi
Dne 24. decembra.

Dne	20	50	40	70	60
Grande	51	18	30	30	35
Tomeswar	65	8	13	40	19

ono 24. decembra
Brno 68 43 4 15 09

Sud nekog svjetovnika, Bolotina i pokušaje jednog dra. Liebero "Elisir za živeće" (piše nam prijatelj); koji se ja sam stah in za rad nesposoban, u nekotiko mjeseci uprobom toga elixira podupno preporodilo, pa će to osvjedočiti, da sudnovitijega najpna nista jošto doživlje, nego li je elixir.

Pravi elixir doblva se samo pod znakom (kraj za sidrom) u oislu: pol-staklenica 2 for., čista for. 3.50, dvostruka pako f. 6.50 nč, u svih tiskarnah, za u centrali lekarnika dr. B. Savačić i Comp., Hannoveru, nadalje kod B. Savačić i Prondlaja u Trstu.

SLOVENSKI
"ŠALJIVI KOLEDAR"
za leto 1888
bogato ilustrovan
izšel je u tiskarni Dolono in se prodaja v Trstu
po 40 novč. komad.
Razpošilja se pa po pošti in prodaja v Gorici
po 45 novč.

SREBRNICO
odravlja po najnovijem načinu profesorja Wilkonsona poplohoma in stalno.
Prepusti zastoj.
Karol Kreikenbaum
Braunschweig. 41—52

KLINIKA za spolno in žensko...
moška slabost, polnija, šepo vado, modrojo posteljo, puhaču krvi, mlitje v do, in za vobolnih mjeriva, groba in Hvevoj. Tudi plimano po najnovijem smatvanjem postanoju z neškoljivih sredstvi.
C. Stroetzl,
specijalni zdravnik Linan am Bodensee.
42—86—104

Zimske suknje iz valjanega sukna
gorke
f. 5.-
II. vrsti fr. 6.50
Najbolja, najčista i najprejđa zmasen sukna iz najbolje suknine valke barva in voštice.
Stefanija-jopice
f. 1.80
Gotove obleke za gospodo f. 6.50
Pokrivaia za posteljo i mizu f. 1.65
Odoja za potlake f. 1.75
Ogrinjace f. 1.75
Zur ungar. Krone, Wien, V., Wehr-gasse 13/34. 7-2

